

XX. SZÁZADI VÁLTOZAT

ÜNNEPLŐ BESZÉLGETÉS BAKA ISTVÁN KÖLTŐVEL. BESZÉLGETŐTÁRS:
PODMANICZKY SZILÁRD

 - Ez év elejétől a Tiszatáj impresszumában mint főmunkatárs szerepelsz. Miből áll a munkád?

[illegible]

 - Kívülről nézve hogyan értékeled a Tiszatáj szellemiségét?

 - A Tiszatájnak a ’70-es ’80-as években alapvetően fontos szerepe volt, hogy képviselte a nemzeti és a kisebbségi irodalmat – a hatalom tiltásaival állandóan szembenézve. A rendszerváltás után ennek veszélyességéből fakadó szerepéből vesztett a lap. Új helyzetben vagyunk, amikor egyensúlyt kell tartani ízlések, politikai szerepek között. De miért alkossak én véleményt arról a lapról, amelyik először bemutatott.

 - Mikor volt ez?

 - 1969-ben, 20 és fél éves koromban. Azok közé tartozom, akiket Ilia Mihály mutatott be. Soha nem éreztem azt, hogy akár az urbánusokhoz, vagy akár a népiesekhez tartoznék. Inkább azt mondanám, hogy legszívesebben ezoterikus lennék. Igen ám, de jött '89-'90, amikor visszasodródtam oda, hogy ami körülöttem, a társadalomban zajlik, az számomra igazi lét- és sorsélmény.

– Mostanában min dolgozol?

 - Sajnos mostanában nincsenek nagyobb terveim.
Idén jelent meg a Farkasok órája című kötetem, aminek az az érdekessége , hogy
van benne nyolc régebbi versem is, amelyek azért kerültek bele, mert a

ciklusaimat úgy építem föl, hogy a hasonló témájú versek egybe tartozzanak. Ez a kötet igazából a rendszerváltás lírai története. A Farkasok órája című címadó vers a rendszerváltás előtti-alatti szorongásokról szól, a '90-es év a Yorick ciklus versei. A '91-es év versei is belekerültek, sőt még egy '92-es is. '91-ben olyan fikcióban éltem, amelyben átgondoltam azt a kulturális háttérrel, amelyből indultam. És ezt a kulturális háttérrel – mivel orosz szakos voltam, és nagyon sok orosz költőt is fordítottam – régebben nem írhattam volna meg, az élmények közelsége miatt sem, most érkezett el az az idő, amikor kellő rálátással rendelkezem. A kötet kiadók között hanyódott, de végül a székszárdi könyvtár adta ki, és a szegedi önkormányzat támogatta.

[illegible]

 - Úgy érzem, hogy a kelet-európai értelmiség - és ide sorolom a magyart is - fantáziadúsabb, és talán eddigi elnyomottsága miatt átszellemültebb. Az életmódunk a szellemi, kulturális javak megszerzésére irányult, nem pedig az anyagi javakra - persze az anyagi javakat is hiányoltuk, de nem az volt a döntő. Ez a fajta életmód olyan értelmiségi réteget alakított ki, amelyik nem találja a helyét egy olyan társadalomban, amelyikben az ügyeskedők, kalóz vállalkozók jelenléte a vadkapitalizmus korszakát jelenti.

 - A jövő évben a Szegedi Nemzeti Színház Sándor János rendezésében bemutatja A korinthuszi menyasszony című művedet.

 - Először A kisfiú és a vámpírok című kisregényt írtam meg '84-'85-ben. Ennek az volt az előzménye, hogy láttam egy klasszikus vámpír némafilmet, s ekkor döbbentem rá, hogy a vámpír a mi kelet-európai valóságunknak egy metaforája: ahogy a vámpír áldozatai is vámpírokká válnak. Egy igaznak látszó, de hazug valóság, a megavasodott eszme az embereket egymás vérszopóivá tette. így lett a kisregény a kommunista rendszer összeomlásának allegóriája. Ennek egy betétnovellája A korinthuszi menyasszony, amelynél abból a frázisból indultam ki, hogy a szerelem legyőzi a halált, de szerintem nem a szerelem, hanem a testi szerelem győzi le a halált – ez egy ilyen XX. századi változat.

(Délmagyarország, 1992. december 5. 5. p.)

(Kiegészítés a [***Baka István művei. Publicisztikák, beszélgetések***](#) című kötethez)

[← Előző oldal](#)

[Következő oldal →](#)